

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1422 2, 4, 5, 6,
7, 8, 11, 12, 13 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTAS**

2021 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. **Atsiskaitymas už žemės ūkio produkciją** – visiškas pirkėjo įsipareigojimų sumokėti pardavėjui ar reikalavimo teisės į gautinas sumas perėmusiam asmeniui už patiektą žemės ūkio produkciją mokėtiną pinigų sumą įvykdymas, kai pirkėjas sumoka grynuosius pinigus arba perveda negrynuosius pinigus per mokėjimo paslaugų teikėją, nurodytą Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 6 straipsnyje (toliau – mokėjimo paslaugų teikėjas), arba kai dėl žemės ūkio produkcijos pirkėjo ir pardavėjo abipusių įsiskolinimų atsiradę įsipareigojimai (prievolės) baigiasi įskaitymu vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) nuostatomis“.

2. Papildyti 2 straipsnį nauja 2 dalimi:

„2. **Greitai gendantys žemės ūkio ir maisto produktai** – sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatyme.“

3. Buvusias 2 straipsnio 2–22 dalis laikyti atitinkamai 3–23 dalimis.

4. Papildyti 2 straipsnį nauja 16 dalimi:

„16. **Žemės ūkio ir maisto produktai** – sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatyme.“

5. Buvusias 2 straipsnio 16–23 dalis laikyti atitinkamai 17–24 dalimis.

6. Pakeisti 2 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. **Žemės ūkio produkcija** – žemės ūkio ir maisto produktai, kombinuotieji pašarai ir kiti tam tikru būdu apdoroti ar apdirbti žemės ūkio produktai.“

7. Pripažinti netekusia galios 2 straipsnio 23 dalį.

2 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1. Žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje turi būti nurodyta:

1) žemės ūkio produkcijos pavadinimas, jos priskyrimas ar nepriskyrimas prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų, numatomas perkamos–parduodamos žemės ūkio produkcijos kiekis, kokybės reikalavimai, kaina arba jos nustatymo būdas;“.

2. Pakeisti 4 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) pirkimo ir tiekimo tvarka (pristatymo periodiškumas, būdas, vieta, laikas, pirkėjo priimtos žemės ūkio produkcijos įkainojimo trukmė ir, šalims susitarus, išankstinis užsakymas ir (arba) tiekimo grafikas, o parduodant žalią pieną, – reguliariai parduodamo žalio pieno tiekimo laikotarpio trukmė);“.

3 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„5 straipsnis. Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją terminai ūkio subjektų sudaromose sutartyse

1. Žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyse, sudaromose ūkio subjektų, atsiskaitymo (atliekamo bet kokia forma ir būdais) už žemės ūkio produkciją terminas, į jį įskaitant ir šios produkcijos įkainojimo trukmę, negali būti ilgesnis kaip:

1) 30 kalendorinių dienų nuo perkamų greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų gavimo dienos;

2) 60 kalendorinių dienų nuo perkamos žemės ūkio produkcijos, kuri nepriskirtina prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų, gavimo dienos, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus.

2. Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Vyriausybės patvirtintais kriterijais, atrenka šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą žemės ūkio produkciją, už kurią turi būti atsiskaitoma per 30 kalendorinių dienų nuo jos gavimo dienos arba atsiskaitoma dalimis, kurių bendras atsiskaitymo terminas negali būti ilgesnis kaip 60 kalendorinių dienų nuo perkamos žemės ūkio produkcijos gavimo dienos, bei patvirtina jos sąrašą.

3. Vyriausybė, atsižvelgdama į žemės ūkio produkcijos pobūdį ir (ar) požymius, taip pat gali būti atsižvelgiama į tos produkcijos numatomą paskirtį, parengia tvarkos aprašą, kuriame nustato kriterijus šio straipsnio 2 dalyje nurodytai žemės ūkio produkcijai atrinkti.

4. Žemės ūkio produkcijos pardavėjų patiekti žemės ūkio produktai įkainojami ne vėliau kaip:

1) žalias pienas – per 8 darbo dienas;

- 2) salykliniai miežiai – per 5 darbo dienas;
- 3) ūkiniai gyvūnai, grūdai (išskyrus salyklinius miežius), grikliai, sorai ir kiti grūdai, rapsų arba rapsukų sėklos, ankštinių, aliejinių augalų ir daugiamečių žolių sėklos, cukriniai runkeliai, linai, žaliaviniai arba mirkyti, linų sėmenys, pluoštinės kanapės ir jų sėklos – per 2 darbo dienas;
- 4) kiti žemės ūkio produktai – kitą darbo dieną po gavimo.“

4 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6 straipsnis. Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją terminai ūkio subjektų (žemės ūkio produkcijos pardavėjų) ir viešųjų subjektų sudaromose sutartyse

1. Greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų bei žemės ūkio produkcijos, nurodytos 5 straipsnio 2 dalyje, pirkimo–pardavimo sutartyse, sudaromose ūkio subjektų (žemės ūkio produkcijos pardavėjų) ir viešųjų subjektų, atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją laikotarpis, į jį įskaitant ir šios produkcijos įkainojimo trukmę, neturi viršyti 30 kalendorinių dienų nuo jų gavimo dienos.

2. Žemės ūkio produkcijos, išskyrus žemės ūkio produkciją, nurodytą šio straipsnio 1 dalyje, pirkimo–pardavimo sutartyse, sudaromose ūkio subjektų (žemės ūkio produkcijos pardavėjų) ir viešųjų subjektų, atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją laikotarpis, į jį įskaitant ir šios produkcijos įkainojimo trukmę, neturi viršyti bet kurio iš šių terminų:

1) 30 kalendorinių dienų nuo PVM sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros arba lygiaverčio mokėjimo reikalavimo dokumento gavimo dienos;

2) jeigu PVM sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros arba lygiaverčio mokėjimo reikalavimo dokumento gavimo diena yra neaiški, – 30 kalendorinių dienų nuo perkamos žemės ūkio produkcijos gavimo dienos. PVM sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros arba lygiaverčio mokėjimo reikalavimo dokumento gavimo diena yra laikoma neaiškia, jeigu PVM sąskaita faktūra, sąskaita faktūra arba lygiavertis mokėjimo reikalavimo dokumentas neišduodami žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo momentu arba nepridedami prie šios produkcijos gabenimo dokumentų, arba išsiųsti nesinaudojant elektroninėmis priemonėmis, fiksuojančiomis išsiuntimo datą ir laiką;

3) jeigu žemės ūkio produkcijos pirkėjas PVM sąskaitą faktūrą, sąskaitą faktūrą arba lygiavertį mokėjimo reikalavimo dokumentą gauna anksčiau negu žemės ūkio produkciją, – 30 kalendorinių dienų nuo perkamos žemės ūkio produkcijos gavimo dienos;

4) jeigu įstatymuose arba žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje yra nustatyta šios produkcijos priėmimo ir (arba) patikrinimo dėl žemės ūkio produkcijos atitikties šios sutarties sąlygoms procedūra ir jeigu žemės ūkio produkcijos pirkėjas gauna PVM sąskaitą faktūrą, sąskaitą faktūrą arba lygiavertį mokėjimo reikalavimo dokumentą šios produkcijos priėmimo ir

(arba) patikrinimo dieną arba anksčiau, – 30 kalendorinių dienų nuo žemės ūkio produkcijos priėmimo ar patikrinimo dienos.

3. Žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyse, sudarytose ūkio subjektų (žemės ūkio produkcijos pardavėjų) ir viešųjų subjektų, nustatyti atsiskaitymo terminai negali būti ilgesni negu šio straipsnio 2 dalyje nustatyti terminai, išskyrus atvejus, kai dėl to žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje aiškiai susitariama kitaip, jeigu tai yra objektyviai pagrįsta, atsižvelgiant į konkretų šios sutarties pobūdį ir (arba) jos ypatumus, ir jeigu bet kuriuo atveju atsiskaitymo terminas, į jį įskaitant ir šios produkcijos įkainojimo trukmę, neviršija 60 kalendorinių dienų nuo perkamos žemės ūkio produkcijos gavimo dienos. Ši nuostata netaikoma sutartims, nurodytoms šio straipsnio 1 dalyje.

4. Jeigu žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje, sudarytoje ūkio subjekto (žemės ūkio produkcijos pardavėjo) ir viešojo subjekto, yra nustatytas ilgesnis negu 60 kalendorinių dienų terminas, tokia sutarties sąlyga laikoma negaliojančia ir už gautą žemės ūkio produkciją su šios produkcijos pardavėju turi būti atsiskaitoma laikantis šio straipsnio 1 dalies ir 2 dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose nustatytų terminų.

5. PVM sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros arba lygiaverčio mokėjimo reikalavimo dokumento gavimo dienos (datos ar datos ir valandos) nustatymas nėra žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutarties, sudarytos ūkio subjekto (žemės ūkio produkcijos pardavėjo) ir viešojo subjekto, reglamentavimo dalykas.“

5 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„7 straipsnis. Žemės ūkio produkcijos priėmimo ir (arba) patikrinimo procedūros terminas

Šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 4 punkte ir 12 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodyta žemės ūkio produkcijos priėmimo ir (arba) patikrinimo procedūra vykdoma laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir negali užtrukti ilgiau negu 30 kalendorinių dienų nuo žemės ūkio produkcijos patiekimo šios produkcijos pirkėjui dienos, išskyrus atvejus, kai ūkio subjektų sudaromoje žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje arba ūkio subjekto (žemės ūkio produkcijos pardavėjo) ir viešojo subjekto sudaromoje žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje ir viešųjų pirkimų dokumentuose aiškiai nustatoma kitaip ir jeigu tai nėra nesąžininga žemės ūkio produkcijos pardavėjo atžvilgiu pagal šio įstatymo 13 straipsnio nuostatas.“

6 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu gavęs žemės ūkio produkciją šios produkcijos pirkėjas negali atsiskaityti su jos pardavėju žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje numatytu būdu per šio įstatymo 5 straipsnyje arba 6 straipsnio 1, 2 ar 3 dalyje nustatytą atsiskaitymo terminą, į jį įskaitant ir žemės ūkio produkcijos įkainojimo trukmę, gavęs rašytinį prašymą jis privalo ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui išduoti už patiektą žemės ūkio produkciją mokėtiną pinigų sumą arba pardavėjo pageidaujamos šios sumos dalies mokėjimo paslaugų teikėjo akceptuotą ar laiduotą vekselį arba atsiskaitymą užtikrinti laidavimu, garantija ar įkeitimu (hipoteka), jeigu žemės ūkio produkcijos pardavėjo reikalavimai vienu iš šių būdų nebuvo užtikrinti anksčiau. Skolinio įsipareigojimo užtikrinimo priemonę pasirenka žemės ūkio produkcijos pirkėjas, jeigu žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje nenumatyta kitaip. Palūkanos už vekselio sumą skaičiuojamos Lietuvos Respublikos įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatyme nustatyta tvarka.“

7 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„11 straipsnis. Teisės į pavėluoto mokėjimo palūkanas atsiradimas

Jeigu gavęs žemės ūkio produkciją šios produkcijos pirkėjas neatsiskaito su jos pardavėju iki šio įstatymo 5 straipsnyje arba 6 straipsnio 1, 2 ar 3 dalyje nustatyto atsiskaitymo termino, į jį įskaitant ir žemės ūkio produkcijos įkainojimo trukmę, pabaigos, žemės ūkio produkcijos pardavėjas turi teisę į pavėluoto mokėjimo palūkanas be atskiro įspėjimo žemės ūkio produkcijos pirkėjui jas mokėti, jeigu žemės ūkio produkcijos pardavėjas įvykdė įstatymuose ir (arba) žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje jam nustatytas pareigas, išskyrus atvejus, kai žemės ūkio produkcijos pirkėjas nėra atsakingas už vėlavimą sumokėti.“

8 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) jeigu PVM sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros arba lygiaverčio mokėjimo reikalavimo dokumento gavimo diena yra neaiški, – praėjus 30 kalendorinių dienų nuo perkamos žemės ūkio produkcijos gavimo dienos. PVM sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros arba lygiaverčio mokėjimo reikalavimo dokumento gavimo diena yra laikoma neaiški, jeigu PVM sąskaita faktūra, sąskaita faktūra arba lygiavertis mokėjimo reikalavimo dokumentas neišduoti žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo momentu arba nepridėti prie šios produkcijos gabenimo dokumentų, arba išsiųsti šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytu būdu;“.

9 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 13 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) aplinkybę, ar žemės ūkio produkcijos pirkėjas nukrypo nuo šio įstatymo 5 straipsnyje ar 6 straipsnio 1, 2 ar 3 dalyje nustatytų atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją terminų ir (arba) šio įstatymo 12 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų pavėluoto mokėjimo palūkanų apskaičiavimo ir jų išmokėjimo žemės ūkio produkcijos pardavėjui tvarkos ir nuo šio įstatymo 12 straipsnio 4 ir 5 dalyse numatytų žemės ūkio produkcijos pardavėjo patirtų išieškojimo išlaidų kompensavimo sumų dėl objektyvių priežasčių.“

10 straipsnis. 7 skirsnio pavadinimo keitimas

Pakeisti septintojo skirsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„ATSISKAITYMŲ UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ TIKRINIMAS IR INFORMACIJOS TEIKIMAS“.

11 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„14 straipsnis. Atsiskaitymų už žemės ūkio produkciją tikrinimas ir informacijos apie atsiskaitymo būklę teikimas

1. Savivaldybės vykdomosios institucijos arba jų įgalioti asmenys turi teisę tikrinti, ar žemės ūkio produkcijos pirkėjai, laikydamiesi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, sudaro rašytines žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartis, apskaičiuoja pavėluoto mokėjimo palūkanas ir atsiskaito su žemės ūkio produkcijos pardavėjais, taip pat teikti siūlymus Vyriausybei dėl priemonių atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklei gerinti.

2. Informaciją apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklę Valstybinei mokesčių inspekcijai kas mėnesį privalo teikti žemės ūkio produkcijos pirkėjai:

1) prekybos įmonės, kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra 1,5 milijono eurų arba daugiau;

2) žemės ūkio produktų perdirbimo įmonės, kiti ūkio ir viešieji subjektai, superkantys žemės ūkio produktus apdoroti, apdirbti, perdirbti, naudoti savo ūkio reikmėms ar maitinimo poreikiams tenkinti ir (arba) parduoti, ir kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra 0,3 milijono eurų arba daugiau.

Informacijos apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją teikimo tvarką nustato Valstybinė mokesčių inspekcija, suderinusi su Žemės ūkio ministerija.

3. Valstybinė mokesčių inspekcija kas ketvirtį, per penkiolika darbo dienų jam pasibaigus, informaciją apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklę pateikia:

1) Žemės ūkio ministerijai;

2) viešajai įstaigai Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūrai, kuri atlieka Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo priežiūros institucijos funkcijas;

3) Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, kuri atlieka Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo priežiūros institucijos funkcijas.“

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2021 m. lapkričio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Įstatymo pažeidimų tyrimo procedūros, pradėtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, baigiamos tirti vadovaujantis įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis, galiojusiomis iki šio įstatymo įsigaliojimo.

4. Žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartys, sudarytos iki šio įstatymo įsigaliojimo, per vienus metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo turi būti peržiūretos ir patikslintos bei užtikrinama jų atitiktis šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas